

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2011 թվականի
փետրվարի 3-ի N 188 - Ն որոշման

«Հավելված N 1
ՀՀ կառավարության 2007 թվականի
օգոստոսի 30-ի N 1093- Ն որոշման

Կ Ա Ր Գ

ԲՈՒՅՍԵՐԻ, ԲՈՒՍԱԿԱՆ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ ԵՎ ԿԱՐԳԱՎՈՐՎՈՂ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ
ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ, ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ, ՏԱՐԱՆՅԻԿ ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱԱՐՏԱ-
ՀԱՆՄԱՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ

I. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգով սահմանվում է բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների ներմուծման, արտահանման, վերաարտահանման և տարանցիկ փոխադրման բուսասանիտարական հավաստագրերի տրամադրման կարգը:

2. Ներմուծման, արտահանման, վերաարտահանման և տարանցիկ փոխադրման բուսասանիտարական հավաստագրերը հավաստում են բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների համապատասխանությունը ներմուծման, արտահանման, վերաարտահանման և տարանցիկ փոխադրման համար սահմանված բուսասանիտարական կանոնների պահանջներին:

3. Ներմուծման, արտահանման, վերաարտահանման և տարանցիկ փոխադրման բուսասանիտարական հավաստագրերը տրամադրվում են լիազորված մարմնի կողմից հաստատված բուսասանիտարական հսկողության ենթակա բույսերի և բուսական արտադրանքի ցանկին համապատասխան:

II. ՆԵՐՄՈՒԾՄԱՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԻ

ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

4. Սահմանային մաքսային մարմինների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծվող բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների յուրաքանչյուր տեսակի խմբաքանակի համար Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության սննդամթերքի անվտանգության պետական ծառայության (այսուհետ՝ ծառայություն) պետական տեսուչն արտահանող երկրի կողմից տրված արտահանման բուսասանիտարական անվտանգությունը հավաստող փաստաթղթի (այսուհետ՝ բուսասանիտարական հավաստագիր)՝ փաստաթղթային ստուգում, բուսասանիտարական զննում անցկացնելուց, անհրաժեշտության դեպքում փորձանմուշներ վերցնելուց և դրանց փորձաքննությունից հետո՝ ներմուծման բուսասանիտարական կանոնների պահանջներին համապատասխանության դեպքում տալիս է խմբաքանակի ներմուծման բուսասանիտարական հավաստագիր՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի N 1093-Ն որոշման N 3 հավելվածի՝ բացառությամբ սույն կարգի 7-րդ կետում նշված դեպքերի:

5. Արտահանող երկրի բուսասանիտարական հավաստագրի բացակայության դեպքում՝ ներմուծման բուսասանիտարական հավաստագիրը տրվում է միայն բուսասանիտարական լաբորատոր փորձաքննության դրական եզրակացության առկայության դեպքում, որը լրացվում է հայերենով, 3 օրինակից, որոնցից մեկ օրինակը մնում է ծառայության սահմանային հսկիչ կետում, երկրորդը տրվում է որպես ներմուծվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաներն ուղեկցող փաստաթուղթ, իսկ երրորդը տրվում է մաքսային ձևակերպումների իրականացման համար:

6. Եթե բուսասանիտարական հսկողության ենթակա փաստաթղթերն ամբողջական են, և բուսասանիտարական զննման ժամանակ վնասակար օրգանիզմներ չեն հայտնաբերվել, ապա ներմուծման համար բուսասանիտարական հավաստագիր չի

տրվում, և դրա փոխարեն բեռն ուղեկցող բուսասանիտարական հավաստագրի պատճենների վրա գրվում է համապատասխան դրոշմ և կնիք: Բեռն ուղեկցող բուսասանիտարական հավաստագիրը պատճենահանվում է երկու օրինակից: Բուսասանիտարական հավաստագրի բնօրինակը մնում է ծառայության սահմանային կետում, իսկ դրոշմված և կնքված երկու պատճենները վերադարձվում են ներմուծողին, որոնցից մեկը տրվում է մաքսային ձևակերպումների իրականացման համար, իսկ մյուսը՝ որպես բեռն ուղեկցող փաստաթուղթ:

7. Եթե տեսուչը բեռը զննելիս հայտնաբերում է վնասակար օրգանիզմներ, կամ առկա են հիմնավոր կասկածներ, որ բեռում առկա են դրանք, ապա իրականացվում է բեռի նմուշառում, որի վերաբերյալ լրացվում է համապատասխան ակտ՝ նշելով նմուշառման հիմքերը և կասկածի հարուցման պատճառները: Մինչև լաբորատոր փորձաքննության արդյունքների ստացումը՝ չի թույլատրվում բեռի ներմուծումը: Լաբորատոր փորձաքննության արդյունքների հիման վրա՝

1) թույլատրվում է բեռը ներմուծել:

2) բեռը վարակազերծվում է և թույլատրվում է ներմուծել:

3) արգելվում է բեռի ներմուծումը: Ընդ որում, այս դեպքում լրացվում է համապատասխան ակտ:

8. Սահմանային հսկիչ կետում մաքսանենգ ճանապարհով ներմուծված կամ բեռի անվտանգությունը հավաստող փաստաթղթեր չունեցող բեռների հայտնաբերման դեպքում բեռը ենթարկվում է զննման, փաստաթղթային ստուգման, կատարվում է նմուշառում՝ լաբորատոր փորձաքննությամբ բեռի անվտանգությունը որոշելու համար: Մինչև ծառայության սահմանային հսկիչ կետի կողմից բեռի նկատմամբ պետական վերահսկողության իրականացումը՝ բեռի ներմուծման գործընթացը կասեցվում է, և դրա նկատմամբ որևէ գործողություն չի կատարվում:

9. Բեռի ներմուծման գործընթացը կասեցվում է սահմանային հսկիչ կետի տեսուչի համապատասխան որոշմամբ, որի մասին նա անհապաղ տեղեկացնում է բուսասանիտարիայի պետական ծառայության պետին և 24 ժամվա ընթացքում տրամադրում կասեցման մասին որոշման մեկ օրինակը:

10. Կասեցված բեռի վերադարձման կամ հետագա օգտագործման հնարավորությունը որոշվում է լաբորատոր փորձաքննության արդյունքներով:

11. Կասեցված բեռը բաց է թողնվում փորձաքննության դրական եզրակացության հիման վրա՝ մեկօրյա ժամկետում:

12. Կասեցված բեռի լաբորատոր փորձաքննության արդյունքում ստացված եզրակացության դեպքում բեռը ենթակա է ոչնչացման կամ վարակազերծման, կամ վերադարձման (վերաառաքման)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

13. Ոչնչացման կամ վարակազերծման, կամ վերադարձման (վերաառաքման), դրա հետ կապված բեռի փորձաքննության, փոխադրման, պահպանման ծախսերը կատարվում են բեռի տիրոջ կողմից:

14. Բեռի վերադարձման (վերաառաքման) դեպքում սահմանային հսկիչ կետում բեռն ուղեկցող փաստաթղթերի վրա դրվում են «Ներմուծումն արգելվում է» դրոշմը և սահմանային հսկիչ կետի տեսուչի անվանական կնիքն ու ստորագրությունը:

III. ՏԱՐԱՆՑԻԿ ՓՈԽԱԴՐՄԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

15. Հայաստանի Հանրապետության տարածքով տարանցիկ փոխադրվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաները սահմանային հսկիչ կետերում ենթակա չեն բուսասանիտարական վերահսկողության, եթե դրանք գտնվում են կարան-

տին և կարգավորվող ոչ կարանտին վնասակար օրգանիզմների արտաձուճը բացառող, կնիքով գմռաված և փակ տրանսպորտային միջոցներում:

16. Եթե բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաները գտնվում են այնպիսի տրանսպորտային միջոցներում, որոնցից հնարավոր է վնասակար օրգանիզմների ներթափանցումը շրջակա միջավայր, ապա դրանք նույնպես ենթակա են պարտադիր բուսասանիտարական ստուգման:

17. Տարանցիկ փոխադրման դեպքում՝ բեռն ուղեկցող բուսասանիտարական հսկողության անհրաժեշտ փաստաթղթերը ծառայության սահմանային հսկիչ կետում չեն փոխարինվում, տարանցիկ փոխադրման ամբողջ ընթացքում ծառայում են որպես բեռն ուղեկցող փաստաթղթեր:

18. Բեռների տարանցիկ փոխադրումն իրականացվում է «Տարանցիկ փոխադրումե մաքսային ռեժիմով: Բեռի տարանցիկ փոխադրումը թույլատրելու դեպքում ծառայության սահմանային հսկիչ կետում բուսասանիտարական հավաստագրի վրա դրվում են «Տարանցիկ փոխադրումը թույլատրվում է դրոշմը և սահմանային հսկիչ կետի տեսուչի անվանական կնիքն ու ստորագրությունը:

19. Սույն կարգի 16-րդ կետում նշված տրանսպորտային միջոցներով տեղափոխվելու դեպքում բեռների տարանցիկ փոխադրումն արգելվում է, եթե՝

- 1) հայտնաբերվել են կարանտին վնասակար օրգանիզմներ.
- 2) բացակայում է բեռն ուղեկցող բուսասանիտարական հավաստագիրը.
- 3) չեն ներկայացվել բեռի անվտանգությունը հավաստող այլ ուղեկցող փաստաթղթեր:

20. Տարանցիկ փոխադրումն արգելվելու դեպքում բեռն ուղեկցող բուսասանիտարական հավաստագրի վրա դրվում է «Տարանցիկ փոխադրումն արգելվում է դրոշմը, իսկ անվտանգությունը հավաստող ուղեկցող փաստաթղթերի բացակայության դեպքում

«Տարանցիկ փոխադրումն արգելվում է դրոշմը դրվում է բեռն ուղեկցող փաստաթղթի՝ ապրանքատրանսպորտային բեռնագրի վրա:

III. ԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

21. Բուսասանիտարական հավաստագիր ստանալու համար ծառայության սահմանային հսկիչ կետ է ներկայացվում հայտ, որում նշվում են՝

1) արտահանող անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, իրավաբանական անձի դեպքում՝ լրիվ անվանումը և գտնվելու վայրը.

2) ներմուծող երկրի անվանումը.

3) ստացող անձի անունը, ազգանունը և բնակության վայրը, իրավաբանական անձի դեպքում՝ լրիվ անվանումը և գտնվելու վայրը.

4) արտահանվող բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների անվանումները և քանակությունը.

5) ստացման վայրը:

22. Ծառայությունը հայտն ստանալուց հետո մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում անցկացնում է արտահանման ներկայացվող բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների զննում և դրանց՝ ներմուծող երկրի բուսասանիտարական կանոնների պահանջներին համապատասխանության դեպքում տալիս է բուսասանիտարական հավաստագիր՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի N 1093-Ն որոշման N 4 հավելվածի:

23. Արտահանման համար բուսասանիտարական հավաստագիրը տրվում է արտահանողի կողմից ներկայացված արտահանվող բեռի վերաբերյալ բուսասանիտարական անձնագրի հիման վրա:

24. Բուսասանիտարական հավաստագրի առաջին էջի մասերը լրացվում են հայերենով և անգլերենով՝ կանաչ թանաքով, իսկ երկրորդ էջի նույն մասերը՝ ռուսերենով, ֆրանսերենով, իսպաներենով և արաբերենով՝ սև թանաքով:

25. Բուսասանիտարական հավաստագիրը կազմվում է 3 օրինակից, որոնցից բնօրինակը ծառայում է որպես արտահանվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և

կարգավորվող առարկաները՝ մինչև նշանակման վայրն ուղեկցող փաստաթուղթ, մեկ օրինակը մնում է սահմանային մաքսային մարմնում, մյուսը պահվում է ծառայությունում:

26. Արտահանվող բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների բուսասանիտարական հավաստագիրը տրամադրվում է միայն բուսասանիտարական զննումից հետո և անվճար:

IV. ՎԵՐԱԱՐՏԱՀԱՆՄԱՆ ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ

27. Վերաարտահանման բուսասանիտարական հավաստագիրը տրամադրվում է ներմուծվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաները մեկ այլ երկիր արտահանելու դեպքում, եթե դրանք բավարարում են ներմուծող երկրի բուսասանիտարական կանոնների պահանջները:

28. Վերաարտահանումը հավաստագրվում է նաև այն դեպքերում, եթե վերաարտահանվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաները չեն վարակվել կամ ախտահարվել վնասակար օրգանիզմներով, և դրանք՝

- 1) պահեստավորված են.
- 2) մասնատված են.
- 3) համակցված են այլ բեռների հետ.
- 4) վերափաթեթավորված են:

29. Վերաարտահանման բուսասանիտարական հավաստագրի առաջին էջի մասերը լրացվում են հայերենով և անգլերենով՝ դարչնագույն թանաքով, իսկ երկրորդ էջի նույն մասերը՝ ռուսերենով, ֆրանսերենով, իսպաներենով և արաբերենով՝ սև թանաքով՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի օգոստոսի 30-ի N 1093-Ն որոշման N 5 հավելվածի:

30. Արտահանող երկրի կողմից տրված բուսասանիտարական հավաստագիրը կամ դրա՝ սահմանված կարգով վավերացված պատճենը ծառայում է որպես վերաարտահանվող բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաներն ուղեկցող փաստաթուղթ:

Վ. ԲՈՒՍԱՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՎԱՍՏԱԳՐԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ
ՄԵՐԺՈՒՄԸ

31. Բուսասանիտարական հավաստագրերի տրամադրումը մերժվում է հայտը ներկայացվելուց հետո 24 ժամվա ընթացքում, եթե`

1) ստուգման պահին ներմուծվող կամ վերաարտահանվող բույսերի, բուսական արտադրանքի և կարգավորվող առարկաների համար արտահանող երկրի կողմից տրված բուսասանիտարական հավաստագիրը բացակայում է կամ թերի է լրացված (բուսասանիտարական հավաստագրում չվավերացված փոփոխություններ կամ ջնջումներ, բուսասանիտարական հավաստագրում տեղեկությունների բացթողումներ).

2) բույսերը, բուսական արտադրանքը և կարգավորվող առարկաները վարակված են կարանտին վնասակար օրգանիզմներով կամ չեն համապատասխանում ներմուծող (արտահանող, վերաարտահանող) երկրի բուսասանիտարական կանոնների պահանջներին:

32. Ներմուծման, արտահանման, վերաարտահանման բուսասանիտարական հավաստագրերի տրամադրման մերժումը կարող է բողոքարկվել օրենքով սահմանված կարգով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Դ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ